



Webinar Nationale Parken Vlaanderen en Landschapsparken open oproep

30.04.2021

Verwelkoming



**Vlaamse
overheid**

Programma

- ▶ Verwelkoming
- ▶ **Beleidskader Vlaamse Parken**
 - Beleidscontext
 - Terminologie en uitgangspunten
 - Procedure
 - Governance en financiering
- ▶ Open Oproepen LSP en NPV – Selectiefase
- ▶ Pauze
- ▶ Voorstelling Vlaams Parkenbureau
- ▶ Planfase en begeleiding
- ▶ Vragen
- ▶ Afronding



**Vlaamse
overheid**

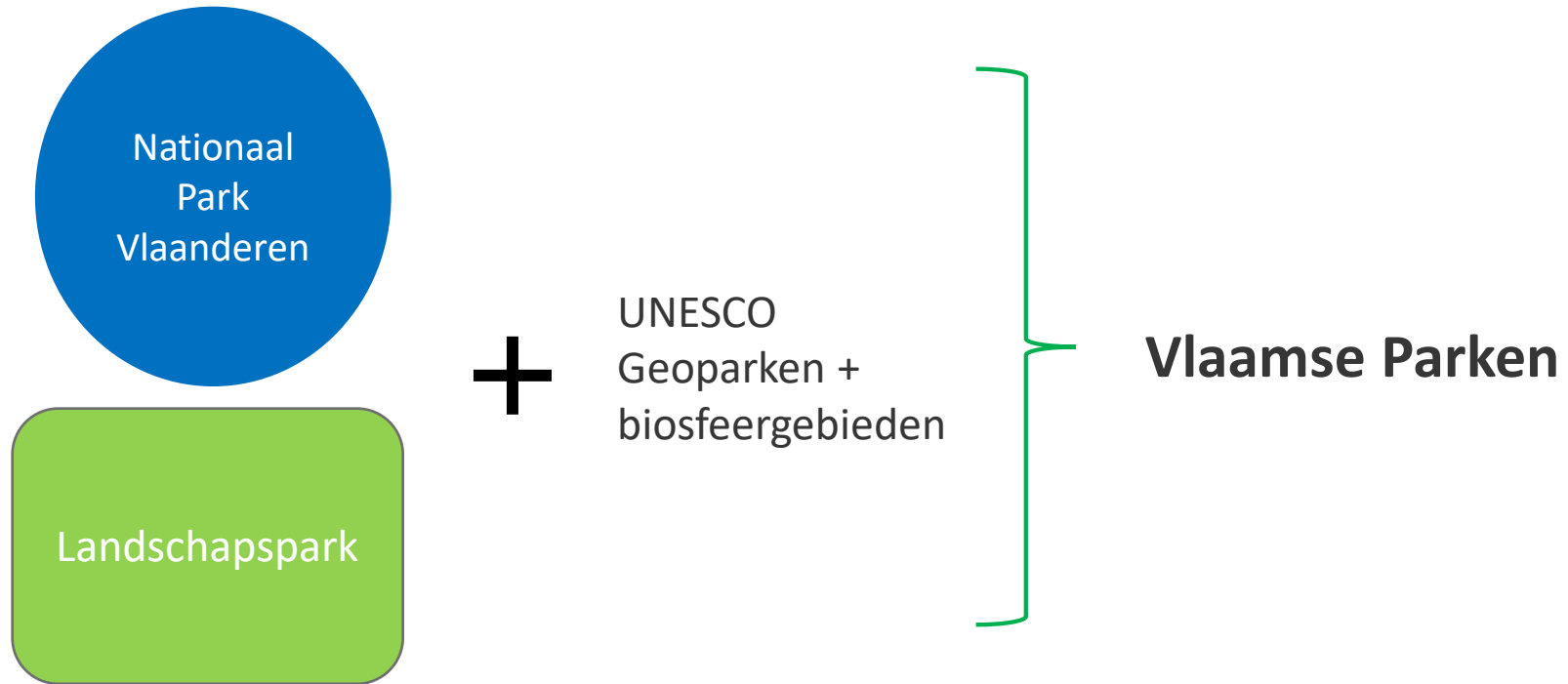
Beleidscontext

- ▶ Regeerakkoord 2019-2024
- ▶ **Nood aan kwaliteitsvol Vlaams parkenbeleid**
 - Veelheid aan zelfverklaarde / informele gebiedsstatuten
 - Internationaal gekende merken geloofwaardig en kwaliteitsvol invullen
- ▶ **Nood aan focus in gebiedsgerichte werking door gericht stimuleren van coalities**
 - Gebiedserkenningen brengen focus in het beleid
 - Beleidsdomeinoverschrijdende integrale werking
 - Zoeken naar synergiën en efficiëntiewinsten
- ▶ **Grote uitdagingen**
 - Biodiversiteitscrisis: rol van stelsel van Nationale parken in Biodiversiteitconventie Rio
 - Klimaatcrisis: zowel mitigatie als adaptatie
 - Verdroging cf. blue deal
 - Toenemende vraag naar (binnenlands) toerisme in natuur



Terminologie

- ▶ Eenduidige terminologie = heldere communicatie



Uitgangspunten

- ▶ **Landschapsparken en Nationale Parken zijn gelijkwaardig**
 - Voorbereidende trajecten lopen parallel en gezamenlijke oproep en lancering
 - Gelijklopende procedure met gezamenlijke workshops
 - Gelijkaardige opbouw beleidskader selectiecriteria en beoordelingscriteria
 - Afstemming van gebruikte termen
- ▶ **Beperkt aantal parken met focus op kwaliteit en ambitie**
- ▶ **Label als Nationaal Park/Landschapspark = kans**
 - OVERTUIGEN i.p.v. verplichtingen en restricties

Procedure

19 April 2021

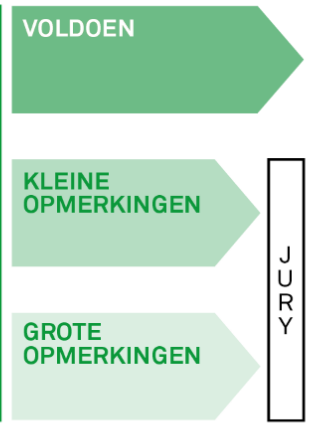
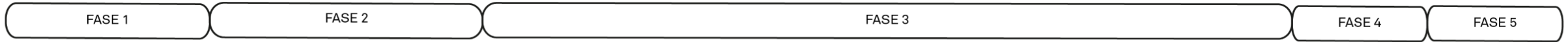
september 2021

December 2021

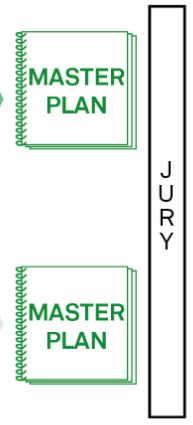
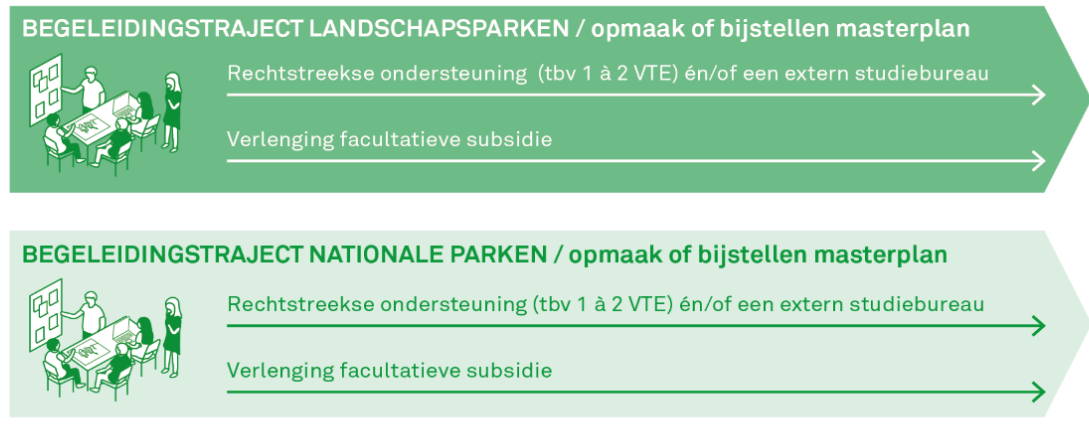
12 maanden

Q1 2023

Q2 2023



selectiecriteria



beoordelingscriteria

START!
START!
START!

Selectiefase vs. beoordelingsfase

1. Selectiecriteria → conceptnota

- Beschrijven AS IS: omvang en samenhang, natuur- / landschapskwaliteit en unieke belevingswaarde
- Beperkte interpretatie mogelijk
- Een engagementsverklaring van de partners

2. Beoordelingscriteria → masterplan (20jr) en operationeel plan (5jr)

- Beoordeling van de visie, doelstellingen en actieprogramma
- Samenwerkingsovereenkomst vereist incl. engagementen op inhoudelijk en financieel vlak

Governance op Vlaams niveau: Vlaams Parkenbureau

- ▶ Vlaams Parkenbureau (VPB) = coördinatieorgaan
- ▶ Doelstellingen:
 - verzekeren korte lijn tussen parken en Vlaamse beleid
 - goede afstemming binnen VO-administraties

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

TOERISMEVLAANDEREN



Vlaamse
overheid

Agentschap
Onroerend Erfgoed



DEPARTEMENT
OMGEVING

Governance per park: het Projectbureau

- ▶ **Bestuur:** bestaande uit stakeholders die gebiedscoalitie uitmaken
- ▶ **Rol Projectbureau**
 - Opnemen van een regierol in de gebiedscoalitie = coördineren,
 - Maximaal valoriseren van de beschikbare kennis en expertise aanwezig binnen de gebiedscoalitie = actief betrekken; en
 - Faciliteren en initiëren van de (interbestuurlijke) samenwerking in de projectcoalitie
- ▶ **Operationeel team per projectbureau** bestaat uit
 - een vaste equipe (3 VTE) en
 - een variabel equipe
 - × max. 3 VTE voor de NP
 - × 1 VTE voor LSP
 - ter beschikkingstelling vanuit administraties voor Nationale Parken



Financiering

- ▶ Financiering door VO a rato van 80 % kost – minimaal 20 % lokale bijdrage
- ▶ Personeelskosten
- ▶ Jaarlijkse provisie voor investeringen

Gezamenlijke lokale bijdrage per coalitie/park (20%) - raming				
	personeel en werking		jaarlijkse provisie investeringen	TOTAAL (max. scenario)
	vast	variabel		
NPV	67.000	45.000	40.000	152.000
LSP	67.000	15.250	40.000	122.250

Programma

- ▶ Verwelkoming
- ▶ Beleidskader Vlaamse Parken
- ▶ **Open Oproepen LSP en NPV – Selectiefase**
 - Definities
 - Criteria
 - Timing
 - Samenstelling kandidatuur
 - Jurering
- ▶ Pauze
- ▶ Voorstelling Vlaams Parkenbureau
- ▶ Planfase en begeleiding
- ▶ Vragen
- ▶ Afronding



**Vlaamse
overheid**



Definitie Nationaal Park Vlaanderen

- ▶ is een erkend, geografisch afgebakend gebied van voldoende grote omvang
- ▶ met een uitzonderlijke natuurwaarde en een internationale uitstraling
- ▶ het beheer is gericht op het bereiken van een duurzame bescherming en ontwikkeling van landschapsecologische processen en de bijhorende ecosystemen, habitats en soorten
- ▶ tezamen met de gebiedscoalitie.
- ▶ het unieke natuurlijke milieu, landschap en erfgoed bieden mogelijkheden tot toeristisch recreatieve ontwikkeling en promotie,
- ▶ echter steeds binnen de draagkracht van de natuur en haar omgeving.



**Vlaamse
overheid**



Doelstellingen Nationale Parken

Primaire doelstelling

1. Beschermen en versterken van de bijzondere biodiversiteit en ecologische structuren
2. Beschermen van culturele waarde van het Park met inbegrip van de erfgoedwaarde, landschappelijke kwaliteiten.
3. Ontwikkelen en promoten van toerisme en recreatie in en rond het park zonder de draagkracht te overschrijden
4. Via principes van co-creatie een bijdrage leveren aan de duurzame economische en sociale ontwikkeling

Secundaire doelstelling

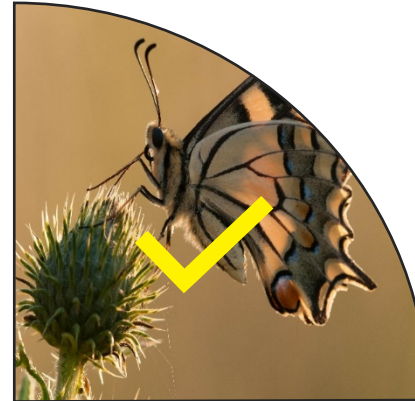
1. Voorzien van ecosysteemdiensten en natuurlijke producten
2. Kennisopbouw via divers wetenschappelijk onderzoek
3. Participatie in het beheer en verhogen van betrokkenheid van bewoners en ondernemers
4. Ondersteunen van de beheerders van het park
5. Het duurzaam ondersteunen van een lokale gebiedscoalitie

Selectiecriteria Nationale Parken

Omvang en
samenhang



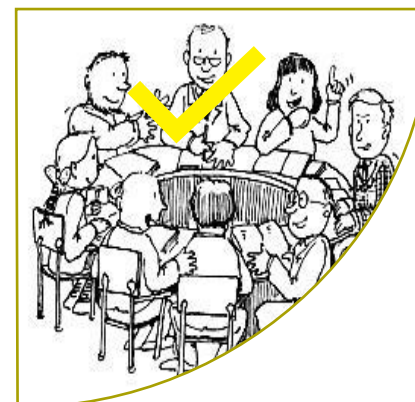
Natuurkwaliteit



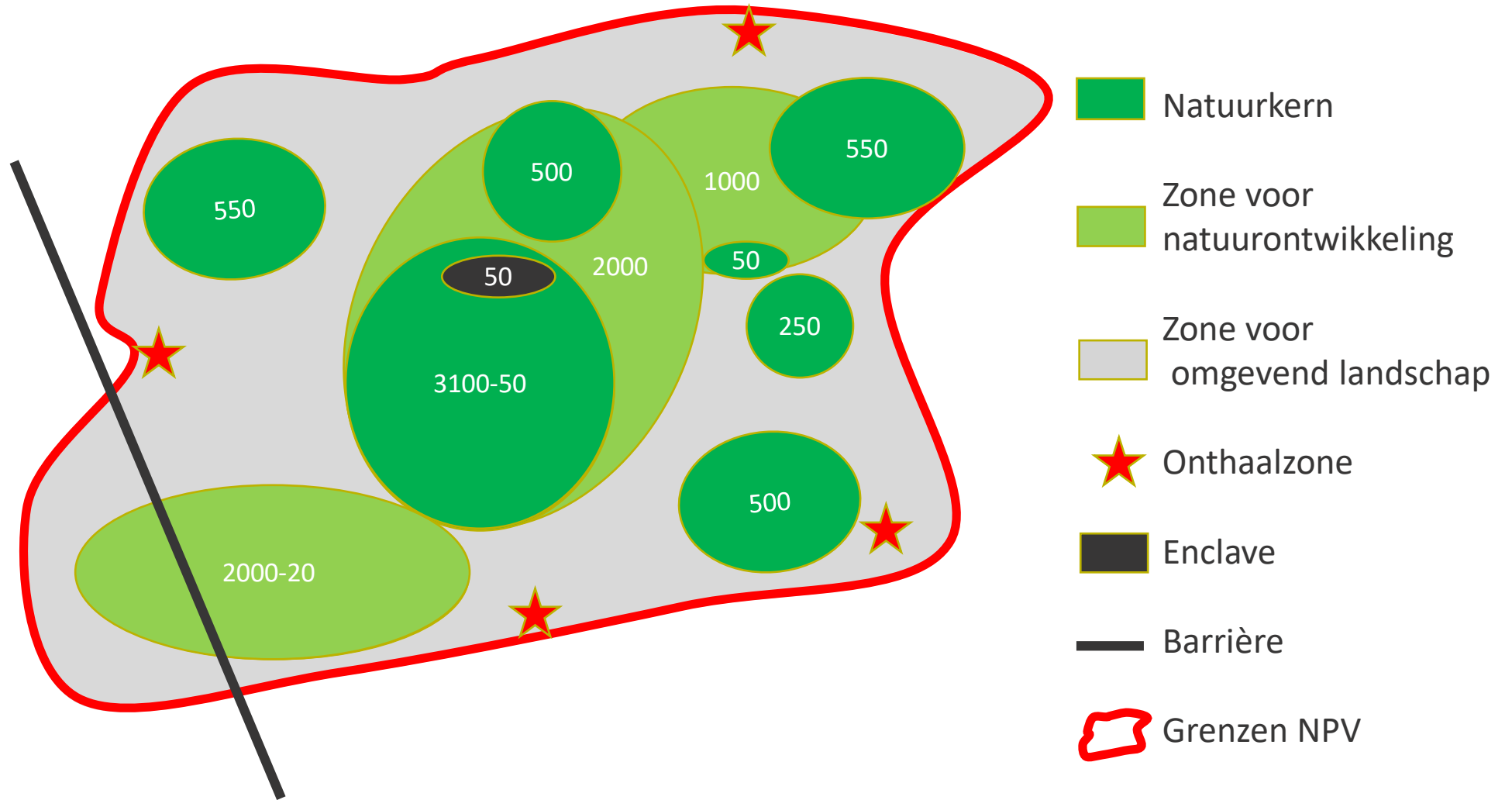
Unieke
belevingswaarde



Gebiedscoalitie



Zones binnen een Nationaal Park



Selectiecriteria Nationale Parken

Criterion 1

- ▶ Zoning via Natuurkern, Zone voor natuurontwikkeling en Zone voor omgevend landschap
→ Natuurkern: o.b.v. groene en groengele gewestplanbestemmingen of SBZ
- ▶ ondergrens van 5000 ha natuurkern met uitbreiding binnen 20 jaar naar 10.000 ha in een zone voor natuurontwikkeling
- ▶ voor (gewest)grensoverschrijdend project volstaat de helft van bovenstaande ondergrens en groeipad
- ▶ een zone voor omgevend landschap zorgt dat natuurkern en zone voor natuurontwikkeling landschappelijk en recreatief verbonden zijn

Criterion 2

- ▶ > 50 % natuurkern biologisch waardevol
- ▶ > 50 % natuurkern heeft (intentie tot) NBP type 4, uitbreiding tot 75% Natuurbeheerplan type 4, reservaatstatuut, in lijn met de internationale standaarden van IUCN

Criterion 3

- ▶ een voldoende scherpe *Unique Selling Proposition (USP)*: zowel op vlak van de natuurwaarden (representativiteit voor de ecoregio), de landschapswaarden en de erfgoedwaarden

Definitie Landschapspark

- ▶ geografisch afgebakend gebied van voldoende grote **omvang** waar **wisselwerking** tussen mens en natuur heeft geleid tot specifiek landschap met een **onderscheidende kwaliteit en belangrijke waarden**
- ▶ versterking van de landschappelijke identiteit en kwaliteit tot een landschap met **internationale uitstraling**
- ▶ **coalitie op maat** van het gebied gedragen door alle relevante lokale en regionale belanghebbenden.
- ▶ realiseert **ambitieuze** LT-doelstellingen vanuit een **geïntegreerde visie** op het gebied
- ▶ **samenwerking** met diverse sectoren en **dialogoog** met bewoners en gebruikers



Doelstellingen

▶ **Primaire doelstellingen** – integrale beheer en ontwikkeling van LSP:

- ruimte geven aan recreatie, natuur, landbouw, wonen, bedrijvigheid en toerisme vanuit een integrale visie
- versterken en herstellen van de landschappelijke identiteit en kwaliteit
- prioritair realiseren van Europese en Vlaamse doelen
- aanbieden van een unieke beleving van landschap en streek aan bezoekers en inwoners
- dynamisch coöperatieve werking

▶ **Secundaire/complementaire doelstellingen** – afgeleide DS, sectorale aspecten:

- inzetten op hulpbronnenefficiënte en klimaatbestendige land- en bosbouw
- Inzetten op ruimtelijk vernieuwende oplossingen
- Inzetten op opwaardering van het erfgoed
- Inzetten op nieuwe ruimtelijk robuuste natuur
- Inzetten op het versterken van het lokaal ondernemerschap
- duurzaam ontwikkelen en promoten van toerisme en recreatie
- planmatig gebruik maken van bestaande en nieuwe instrumenten
- bieden van experimenteerruimte



Selectiecriteria Landschapsparken

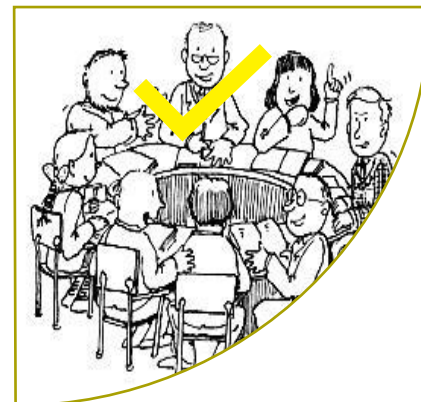
Omvang en
samenhang



Landschapskwaliteit:

- Erfgoed
- Open ruimte
- Multifunctionaliteit
- Natuur

Unieke
belevingswaarde



Gebiedscoalitie

Selectiecriteria Landschapsparken

- ▶ minstens 10.000 ha groot; begrensd via natuurlijke, duidelijke grenzen,
- ▶ voor (gewest)grensoverschrijdend project volstaat de helft van bovenstaande ondergrens
- ▶ Landschapskwaliteit: beschrijving en min. aandeel
 - Min. 35% landschappelijk erfgoed
 - Min. 70% open ruimte
 - Hoge mate van verwevenheid landbouw-natuur
 - Min. 15% natuur
- ▶ Sterk eigen verhaal met uitstekende *Unique Selling Proposition (USP)* gebaseerd op intrinsieke kwaliteit van het gebied, dat bezoekers uit binnen- en buitenland aantrekt

Timing en samenstelling kandidatuur

- ▶ Ondertekend aanvraagformulier
- ▶ Conceptnota
- ▶ Bijlagen bij de conceptnota
 - 6 of 7 bij NPV
 - 4 of 5 bij LSP

- ▶ Ten laatste op 15 september in te dienen per mail

Indiening van een kandidatuur in het kader van de open oproep Nationale Parken Vlaanderen

ANB 118 220414

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS
www.natuurenbos.be

in te vullen door de
behandelende afdeling
ontvangstdatum

dossiernummer

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier kunt u zich kandidaat stellen in het kader van de open oproep Nationale Parken Vlaanderen.

Aan wie en wanneer bezorgt u dit formulier?

Mail de ingescande, ondertekende versie van dit formulier, samen met alle bij te voegen documenten, als één pdf-bestand uiterlijk op 15 september 2021 naar nationaleparken@vlaanderen.be.

Vermeld als onderwerp van de mail 'Kandidatuur Nationale parken Vlaanderen - titel gebied'. Om zware bestanden (tot 2 gigabyte) te bezorgen, kunt u het best werken met een gratis down- en uploaddienst zoals www.wetransfer.com. De veelgestelde vragen en meer informatie vindt u op www.natuurenbos.be/nationaleparkenvlaanderen. Als u het

Bijlagen	NPV	LSP
Erfgoedwaarden	X	
SWOT-analyse gebied	X	X
engagementsverklaringen en steunbrieven	X	X
intentieverklaringen m.b.t NBP type	X	
managementsamenvatting	X	X
3 foto's	X	X
Als er al een subsidie is: motivering voor deelname voor het begeleidingstraject en subsidie voor planfase	X	



**Vlaamse
overheid**

Jurering

▶ Samenstelling jury

- 1 jury voor Landschapsparken - 1 jury voor Nationale parken
- leden administratie, experts uit academische wereld en buitenlandse experts

▶ Timing

- Deadline kandidaturen: 15 september
- 1^e jurering: week 18 oktober
- Na jurering: aanpassing conceptnota aan opmerkingen jury door kandidaten
- Deadline herkansing: 24 november (o.v.)
- 2^e jurering: week 6 december
 - × Definitieve shortlist
- Eind dec/begin jan: beslissing minister over geselecteerde kandidaten (max. 7 per label) voor planfase

Pauze – 10 min



Voorstelling Vlaams Parkenbureau

Agentschap
Onroerend Erfgoed

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

TOERISME VLAANDEREN

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS



DEPARTEMENT
OMGEVING

TOERISME VLAANDEREN

- Denkkader ‘Reizen naar Morgen’
- Visie & strategie ‘Flora & Labora’ ([link](#))

“We willen de positieve kracht van toerisme versterken, zodat Vlaanderen kan bloeien als een innovatieve, inspirerende en kwalitatieve reisbestemming ten bate van de plek, zijn bewoners, ondernemers en bezoekers.”

- **6 thema’s, waaronder ‘Vlaanderen Natuurlijk!’**
- **Verhaallijn ‘Nationale parken & landschapsparken’**
 - Ambitie: Vlaanderen via deze parken internationaal op de kaart zetten als aantrekkelijke natuurbestemming
 - Focus vanuit toeristische bril: potentieel, USP’s, identiteit, doelgroepen, ontsluiting (onthaal, routes) ... maar altijd met het oog op meerwaarde en balans



Vlaanderen Natuurlijk!

Beleidsbijdrage Natuur en bos

- ▶ **Parkenbeleid staat voor een geïntegreerde gebiedsgerichte samenwerking en is de exponent van de bestaande gebiedsgerichte samenwerking**
 - NPV en LSP bieden een kader om de belangrijkste natuurgebieden en landschappen te beschermen en verder te versterken
 - Netwerk van Vlaamse Parken wordt dé staalkaart van de voornaamste Natuur en Landschappen in Vlaanderen
- ▶ **Inhoudelijke accenten**
 - bijkomend onder gepast **beheer** brengen van natuur (type 4 beheerplan voor NPV) en **bosuitbreiding** realiseren
 - het openstaand saldo **NATURA2000 doelen** wegwerken (zowel voor habitats als soorten)
 - structureel verbeteren van de **systemkwaliteit**: rekening houdende met **klimaatadaptatie** en in overeenstemming met NATURA 2000 beleid wat betreft **hydrologie** en **N-depositie**
 - verbeteren van de **verweving natuur / landbouw** (landbouwtransitie)
 - het **natuurinclusief** maken van tuinen, wijken en bedrijventerreinen

Vlaamse parken i.f.v. uitvoering doelstellingen Departement Omgeving

- ▶ **Inzetten op geïntegreerde gebiedsontwikkeling met gebiedscoalities om omgevingsbeleid ruimte en milieu te realiseren**
 - Robuuste open ruimte
 - × versterken robuuste natuur-, bos- en valleigebieden als ruggengraat van functioneel groenblauw netwerk
 - vastleggen bijkomdende natuur- en bosgebieden i.f.v. realisatie Natura 2000-netwerk en VEN/IVON o.a. via opmaak RUP's AGNAS
 - × fysisch systeem en ecosysteemdiensten sturend voor keuzes in een multifunctionele open ruimte
 - × landschap als kader om omgevingsuitdagingen sectoroverschrijdend op te lossen en omgevingskwaliteit te versterken
 - Bouwshift realiseren
 - × neutraliseren slecht gelegen aanbod harde bestemmingen
 - Duurzamer bodem- en waterbeheer
 - × transitie naar een klimaatbestendige en hulpbronnefficiënte landbouw



Vlaamse parken en opdracht VLM

- ▶ **Missie VLM: Samen versterken we de open ruimte**
- ▶ **Ruimte voor multifunctioneel landgebruik:** harmonieus samengaan van landschapontwikkeling, recreatie, natuur, landbouw, wonen, bedrijvigheid en toerisme vanuit een geïntegreerde visie;
- ▶ **Projectwerking (LI, RVK, NI):** versterken en herstel van de landschappelijke identiteit en kwaliteit: landschapsvisie en gezamenlijk landschapsbeheer,
- ▶ **Instrumentenkoffer landinrichting:** inzet ifv. klimaatdoelen, realisatie van groenblauwe en functionele ecologische netwerken, klimaatbestendige landschappen; ORP – oproep WLS 2.0



Onroerend Erfgoed (landschap, bouwkundig erfgoed, archeologie)

- ▶ Al onze landschappen zijn ontstaan uit de wisselwerking tussen mens en natuur.
- ▶ Relicten en verhalen zijn overal, van klein tot groot.
- ▶ De geschiedenis bepaalt mee de identiteit en draagt bij aan een rijker heden en een rijkere toekomst.

- ▶ Waardeer erfgoed op door behoud, herstel en ontwikkeling, inclusief ontsluiting.

- ▶ De landschapsbiografie is de basis van het masterplan.
- ▶ <https://geo.onroenderfgoed.be> is een goed vertrekpunt.
- ▶ Betrek erfgoedgemeenten, IOED's, regionale landschappen, erfgoedcellen, heemkringen, particulieren ...

- ▶ Werk geïntegreerd (geïntegreerde beheerplannen, onroenderfgoedrichtplannen, ...).
- ▶ Beheren betekent bewust zijn en bewust kiezen.

Programma

- ▶ Verwelkoming
- ▶ Beleidskader Vlaamse Parken
- ▶ Open Oproepen LSP en NPV – Selectiefase
- ▶ Pauze
- ▶ Voorstelling Vlaams Parkenbureau
- ▶ **Planfase en begeleiding**
 - masterplan en operationeel plan
 - subsidie
 - begeleidingstraject
 - beoordeling
- ▶ Vragen
- ▶ Afronding



Masterplan en operationeel plan

- ▶ **Masterplan:** een wervend document dat bestaat uit een coherent en aantrekkelijk verhaal met een goede onderbouwing van actueel aanwezige waarden, beschrijving van het aanwezige potentieel en een duidelijke visie en ambitie om dit te bestendigen, te versterken en verder uit te bouwen.
→ Visie voor 20 jaar
- ▶ **Operationeel plan:** bevat SMART-doelstellingen voor de planperiode, een gedetailleerd actieplan inclusief aanduiding van de verantwoordelijke partner, tijdspaden en mijlpalen evenals een financieel plan. De vooruitgang wordt vijfjaarlijks gemonitord op basis van een evaluatierapport. De toekenning van de variabele schijf aan personeelsmiddelen zijn gekoppeld aan het operationeel plan en de evaluatiemomenten.
→ concrete vertaling van het masterplan voor (de eerste) 5 jaar

Subsidie

- ▶ Voor kandidaten toegelaten tot de planfase
- ▶ Eenmalig forfaitair 100.000 euro
 - Aangepast voor diegenen die al een subsidie ontvangen
- ▶ Voor opmaak van masterplan en operationeel plan
- ▶ Toegekend aan coördinerende partner
 - Eigen capaciteit – personeel- en werkingskosten projectbureau
 - Uitbesteding – begeleiding door extern bureau
 - × Eigen initiatief
 - × Afname van raamcontract
 - × Toepassing wet op overheidsopdrachten



Begeleidingstraject

- ▶ Voor kandidaten toegelaten tot de planfase
- ▶ 12 maanden vanaf maart 2022
- ▶ Inhoudelijke ondersteuning bij opmaak masterplan en operationeel plan
- ▶ Collectieve thematische verdiepingsworkshops op maat
- ▶ Deelname is gekoppeld aan subsidie
- ▶ Finaliteit: indiening masterplan en operationeel plan in maart 2023



Beoordelingscriteria Nationaal Park

- ▶ **Beleidsbijdrage aan**
 - Ruimte en omgeving
 - Natuur en klimaat
 - Toerisme en recreatie
 - Erfgoed

- ▶ **Governance**



Beoordelingscriteria Landschapspark

- ▶ Algemeen
 - Onderbouwing
 - Coherentie
 - Strategie
 - Vernieuwing
- ▶ Bijdrage aan de primaire en secundaire doelstellingen
- ▶ Governance



Programma

- ▶ Verwelkoming
- ▶ Beleidskader Vlaamse Parken
- ▶ Open Oproepen LSP en NPV – Selectiefase
- ▶ Pauze
- ▶ Voorstelling Vlaams Parkenbureau
- ▶ Planfase en begeleiding
- ▶ **Vragen**
- ▶ Afronding



Vragen ?



Programma

- ▶ Verwelkoming
- ▶ Beleidskader Vlaamse Parken
- ▶ Open Oproepen LSP en NPV – Selectiefase
- ▶ Pauze
- ▶ Voorstelling Vlaams Parkenbureau
- ▶ Planfase en begeleiding
- ▶ Vragen
- ▶ **Afronding**



Vlaamse
overheid

Tot slot

- ▶ **Overweeg goed wat de doelstellingen van je coalitie zijn en bepaal daarna welke kandidatuur je indient.**
- ▶ meer info via www.natuurenbos.be/vlaamseparken
- ▶ Beschikbaar op website
 - Oproepreglement
 - Inschrijvingsformulier
 - Selectie- en beoordelingscriteria
 - Vragen en antwoorden
- ▶ vragen en indiening kandidaturen via nationaleparken@vlaanderen.be of landschapsparken@vlm.be





Bedankt voor uw aandacht

Veel inspiratie en succes